

IV Sesja Naukowa „Badania naukowe w Pieninach '99” w Pienińskim Parku Narodowym

IV Scientific Session “Scientific studies in Pieniny '99” in the Pieniny National Park

KRZYSZTOF KARWOWSKI

Pieniński Park Narodowy, ul. Jagiellońska 107B, 34-450 Krościenko n/D.

Abstract. In June 24-25, 1999 a scientific conference was held in the Pieniny National Park headquarters. The leading topic of the conference was current state and protection of the abiotic environment in the Pieniny region, but other research projects had been also presented (mostly during the poster session). More than 90 participants took part in the conference. Polish and slovakian scientists, members of the PNP Scientific Council as well as the parks staff, both PNP and PIENAP employees were among them. The conference was divided into three parts including lectures, poster session and the field excursion.

W dniach 24–25 czerwca 1999 roku, w siedzibie dyrekcji Pienińskiego Parku Narodowego, odbyła się czwarta z kolei sesja naukowa pt.: „Badania naukowe w Pieninach '99”. Tematem przewodnim sesji był tym razem stan i ochrona środowiska abiotycznego Pienin, ale prezentowano także (przede wszystkim na sesji posterowej) przekrój tematów badań naukowych wykonywanych w Pienińskim Parku Narodowym oraz całych Pieninach. W sesji uczestniczyło ponad 90 osób, głównie polskich i słowackich naukowców, członków Rady Naukowej Pienińskiego Parku Narodowego, pracowników Parku, delegacji Pieninskeho narodneho parku ze Słowacji, przedstawicieli samorządu oraz osób związanych w jakikolwiek sposób z Parkiem i Pieninami.

Współorganizatorem sesji była Katedra Meteorologii i Klimatologii Rolniczej Akademii Rolniczej w Krakowie, której przedstawicielami i stałymi współpracownikami Parku są dr hab. inż. Janusz Miczyński i mgr inż. Janusz Kozak.

Katedra od 1993 r. aktywnie wspiera organizację monitoringu klimatycznego i zanieczyszczenia powietrza w Parku i jego otulinie.

Pozyskano dwóch sponsorów: krakowską firmę Horyzont-KPG i warszawską firmę ToRoPol, które sfinansowały organizację sesji posterowej. Swoją wkład wniósł także Urząd Gminy Krościenko n/D., użyczając nowych stelaży na postery oraz umożliwiając skopiowanie 120 przewodników po sesji posterowej.

Tradycyjnie sesja naukowa podzielona była na trzy części: sesję referatową, sesję posterową i wycieczkę terenową. Nowym punktem programu był pokaz jednej z dwóch firm sponsorujących.

Oficjalne otwarcie sesji przez dyrektora Parku mgr inż. Michała Sokołowskiego oraz Przewodniczącego Rady Naukowej PPN prof. dr hab. Kazimierza Zarzyckiego nastąpiło 24 czerwca o godzinie 11⁰⁰. Podobnie jak poprzednie trzy sesje tak i tą poprowadził prof. K. Zarzycki. Powitanie uczestników oraz dwu i pół godzinną sesję

referatową zorganizowano w sali audiowizualnej Ośrodka Edukacyjnego PPN. Przedstawiono cztery referaty:

- dr hab. inż. Janusza Miczyńskiego z Katedry Meteorologii i Klimatologii Rolniczej Akademii Rolniczej w Krakowie pt.: „Warunki klimatyczne i zanieczyszczenie powietrza Pienin”
- dr Romana Soji z Zakładu Geomorfologii i Hydrologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie pt.: „Ochrona wód powierzchniowych Pienińskiego Parku Narodowego” (Fot. 1)
- dr hab. Joanny Niemyskiej-Łukaszuk z Katedry Gleboznawstwa Akademii Rolniczej w Krakowie pt.: „Gleby Pienińskiego Parku Narodowego i ich zagrożenia”
- prof. dr hab. Danuty Małeckiej z Instytutu Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Uniwersytetu Warszawskiego pt.: „Problemy hydrogeologii i ochrony wód Pienińskiego Parku Narodowego”.

Po przerwie obiadowej uczestników sesji zaproszono na terenową i kameralną prezentację

firmy Horyzont-KPG z Krakowa. Przedstawiciel firmy omówił zastosowanie GPS do pomiarów na terenach zalesionych, wyznaczanie sieci pomiarowych, aktualizację systemów GIS oraz pokazał działanie odbiornika Trimble Pathfinder i dalmierza laserowego Impulse. Pokaz zgromadził wielu zainteresowanych i wywarł duże wrażenie na uczestnikach sesji.

W godzinach wieczornych, w sali wystawowej dyrekcji Parku, odbył się główny punkt spotkania – sesja posterowa, na której prezentowano wyniki bieżących i zakończonych już badań z wielu dyscyplin naukowych (Fot. 2). Na sesji 91 polskich i słowackich autorów, zaprezentowało ponad 60 posterów z badań naukowych z całego rejonu Pienin. Autorami lub współautorami dziewięciu posterów byli pracownicy Pienińskiego Parku Narodowego. Po raz pierwszy ogłoszono konkurs na najlepsze i najciekawsze postery (wyniki konkursu znajdują się w dalszej części artykułu).

Postery zgrupowano w cztery zasadnicze tematy: „Przyroda nieożywiona i ochrona środo-

Fot. 1. Dyskusja podczas wykładu dr Romana Soji (fot. K. Karwowski).
Discussion during the lecture given by dr Roman Soja (photo K. Karwowski).

Fot. 2. Sesja posterowa w sali wystawowej Pienińskiego Parku Narodowego (fot. K. Karwowski).
Poster session in the exhibition room of Pieniny National Park (photo K. Karwowski).

wiska”, „Kultura i jej ochrona”, Flora i ochrona roślin” oraz „Fauna i ochrona zwierząt”. Wymienione poniżej tytuły nie tworzą rzeczywistej ich listy, bowiem wystawiono kilkanaście posterów bez wcześniejszego ich zgłoszenia.

PRZYRODA NIEOŻYWIIONA I OCHRONA ŚRODOWISKA

- Danko Štefan, Dankova Maria
„Program starostvosti o Pieninský národný park”
- Cieśla Grażyna
„Zanieczyszczenie i ochrona wód Dunajca w 1998 r.”
- Godzik Barbara
„Stężenia ozonu troposferycznego w Polsce południowej”
- Godzik Barbara, Szarek-Łukaszewska Grażyna, Klich Magdalena
„Zanieczyszczenie środowiska metalami ciężkimi w rejonie Pienin”
- Han Rafał, Kłonowska-Olejnik Małgorzata
„Chemizm wód potoków Pienińskiego Parku Narodowego”
- Kobza Jozef
“Development of agricultural soils the Pieniny National Park after 1990”
- Košťálik Jan
„Geologicke štruktúry Pienin a ich hospodárske využitie”
- Košťálik Jan
„Zjawiska krasowe w Pieninach”
- Kozak Janusz, Miczyński Janusz
„Studium zanieczyszczenia powietrza w Krościenku nad Dunajcem”
- Kuliś Anita
„Stožki piargowe i hałdy usypiskowe na terenie Pienińskiego Parku Narodowego”
- Małecka Danuta, Humnicki Włodzimierz
„Hydrogeologiczna charakterystyka Pienińskiego Parku Narodowego”

- Małecka Danuta, Humnicki Włodzimierz
„Jakość wód Pienińskiego Parku Narodowego i obszarów przyległych”
- Miczyński Janusz, Oboza Anita
„Klimat polany Podłaźce”
- Miczyński Janusz, Kozak Janusz, Jurkiewicz Tomasz
„Stosunki termiczne w Pieninach”
- Miczyński Janusz, Wojkowski Jakub, Jurkiewicz Tomasz
„Kwasowość opadów w Pieninach”
- Miczyński Janusz, Zawora Tadeusz, Dymek Barbara
„Klimat lokalny Czorsztyna Podzamcze”
- Niemyska-Łukaszuk Joanna, Zaleski Tomasz, Miechówka Anna
„Mapa gleb rezerwatu Lasek w Pienińskim Parku Narodowym”
- Niemyska-Łukaszuk Joanna, Miechówka Anna, Nicia Paweł, Zadrozny Paweł
„Zawartość metali ciężkich w glebach Pienińskiego Parku Narodowego”
- Niemyska-Łukaszuk Joanna, Miechówka Anna, Zaleski Tomasz
„Gleby Pienińskiego Parku Narodowego”
- Potoniec Agata
„Przełom pieniński w legendzie i nauce”
- Pramuka Silvester
„Distribution of some elements in stream sediments in Pieniny – Slovak part”
- Staszewski Tomasz
„Ocena bezpośredniego i pośredniego zagrożenia Pienińskiego Parku Narodowego przez regionalne i transgraniczne zanieczyszczenia powietrza”
- Wierny Adam, Wróbel Iwona
„Makroelementy i metale ciężkie. Majerz przed i po powodzi”
- Wierzbowski Andrzej, Jaworska Magdalena, Krobicki Michał
„Nowe dane o stratygrafii, mikrofacjach i warunkach sedymentacji wapieni bulastych”

KULTURA I JEJ OCHRONA

- Górecki Andrzej, Najder Renata, Drózdź-Korbyła Magdalena
„Parki Narodowe a ich mieszkańcy”
- Litwin Urszula
„Kreatywna rola Szczawnicy na tle Pienin”
- Litwin Urszula
„Przestrzenne uwarunkowania rozwoju Szczawnicy”
- Morzyniec Władysława
„Rozwój rynku nieruchomości w regionie Pienin”
- Przegon Wojciech
„Użytkowanie gruntów w Sromowcach Niżnych w latach 1982–1997 w aspekcie ochrony środowiska w Pieninach”
- Sochacka Danuta, Morzyniec Władysława
„Regionalizm a współczesne trendy rozwoju osadnictwa pienińskiego”
- Wach Tadeusz, Miczyński Janusz
„Mikroklimat zabytkowego kościoła w Dębnie”

FLORA I OCHRONA ROŚLIN

- Benčatova Blažena, Jaroslav Kontriš
„Biodiverzita flory Pieninskeho narodneho parku”
- Bodziarczyk Jan, Szwagrzyk Jerzy
„Wtórna sukcesja leśna na opuszczonych polanach Pienińskiego Parku Narodowego”
- Dziewolski Jerzy (opr.), Połtowicz Anna (wyk.)
„Charakterystyka lasów Pienińskiego Parku Narodowego”
- Frey Ludwik
„Moje badania w Pieninach – retrospekcja”
- German Krystyna
„Związek wysokości n.p.m. i ekspozycji z deforestacją w Pieninach”
- Kaźmierczakowa Róża, Dubiel Eugeniusz, Perzanowska Joanna, Wróbel Iwona, Zarzycki Jan
„Przemiany zbiorowisk łąkowych i polnych

Pienińskiego Parku Narodowego w latach 1968–1998”

- Kiszka Józef, Kościelniak Robert
„Waloryzacja florystyczna Pienińskiego Parku Narodowego. Porosty (*Lichenes*)”
- Mrozińska Teresa, Czerwik Joanna
„Charakterystyka zespołów glonów biotopów wodnych na terenie PPN – próba podsumowania wyników”
- Mrozińska Teresa, Czerwik Joanna
„Flora glonów i sinic z terenu Pienińskiego Parku Narodowego”
- Niedzielska Barbara, Całka Mariusz
„Charakterystyczne cechy drewna oraz dynamika przyrostu radialnego sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris* L.) pochodzącej z reliktowych stanowisk w Pieninach i Karpatach”
- Niedzielska Barbara, Całka Mariusz, Wąsik Radosław
„Najstarsze sosny (*Pinus sylvestris* L.) na Sokolicy w Pienińskim Parku Narodowym”
- Olszewski Tomasz, Taszakowski Karol
„Flora i zbiorowiska lasów otuliny Pienińskiego Parku Narodowego”
- Paszko Beata
„*Calamagrostis varia* w Pieninach (badania wstępne)”
- Skrzyszewski Jerzy
„Charakterystyka wybranych cech drzewostanów sosny zwyczajnej w Pieninach na tle pomiarów wykonanych w innych częściach Karpat”
- Vončina Grzegorz
„Zróżnicowanie fizjonomii zbiorowisk młak Pienińskiego Parku Narodowego”
- Zarzycki Kazimierz, Wróbel Iwona
„Waloryzacja florystyczna Pienińskiego Parku Narodowego. Rośliny naczyniowe”

w pienińskiej populacji niepylaka apollo (*Parnassius apollo frankenbergeri*)”

- Czechowska Wiesława
„Murawy kserotermiczne Pienin ostoją rzadkich gatunków mrówek”
- Czechowska Wiesława, Werstak Krzysztof
„Zgrupowania sieciarek (*Planipennia*) charakterystycznych zbiorowisk leśnych Pienińskiego Parku Narodowego”
- Górecki Andrzej, Góras Tomasz, Szarek Grzegorz
„Przestrzenne rozmieszczenie i wykorzystanie siedlisk przez jeleniowate na terenie Pienińskiego Parku Narodowego”
- Kaźmierczak Tadeusz
„Entomofagi ograniczające liczebność *Ips typographus* (L.) (*Coleoptera*, *Scotylidae*) w Pieninach”
- Kędziorski Andrzej, Nakonieczny Mirosław, Rosiński G., Zawisza A.
„Kondycja biologiczna pienińskiej populacji niepylaka apollo w świetle dotychczasowych badań fizjologicznych i biochemicznych”
- Kłonowska-Olejnik Małgorzata
„Zgrupowania jętek (*Ephemeroptera*) w potokach Pienińskiego Parku Narodowego”
- Kłonowska-Olejnik Małgorzata, Radecki-Pawlik Artur, Fiałkowski Wojciech
„Badania potoków Pienińskiego Parku Narodowego zniszczonych w wyniku działalności człowieka”
- Kosior Andrzej
„Trzmiele (*Bombus* Latr.) i trzmielce (*Psithyrus* Lep.) Pienińskiego Parku Narodowego i strefy przyległej”
- Krysiak Iwona
„Wstępne wyniki badań wodnych muchówek z rodziny *Empididae* na terenie Pienińskiego Parku Narodowego”
- Panigaj Lubomir
„Denné motýle (*Lepidoptera*, *Rhopalocera*) Pienin”
- Razowski Józef, Karwowski Krzysztof
„Flora i fauna Pienin – anons monografii”

FAUNA I OCHRONA ZWIERZĄT

- Adamski Paweł, Witkowski Zbigniew, Kosior Andrzej, Płonka Piotr
„Długoterminowe zmiany obserwowane

- Rybacki Mariusz
„Czynna ochrona siedlisk rozrodczych płazów w Pienińskim Parku Narodowym”
- Skorupski Maciej, Gwiazdowicz Dariusz J.
„Roztocza (*Acari*, *Gamasida*) występujące w gniazdach mrówek w Pieninach”
- Skrzypczyńska Małgorzata
„Owady niszczące szyszki i nasiona modrzewia europejskiego *Larix decidua* MILL. w Pienińskim Parku Narodowym”
- Szczęsny Bronisław, Fiałkowski W., Kłowska-Olejnik M., Kownacki A., Wiśniowska A.
„Makrobentos Dunajca po spiętrzeniu czorsztyńskich zbiorników zaporowych”
- Witteczek Krzysztof
„Owady niszczące szyszki i nasiona świerka pospolitego *Picea abies* (L.) KARST. w Pienińskim Parku Narodowym”.

Sesja posterowa trwała do późnych godzin wieczornych.

Następnego dnia (25 czerwca) o godz. 9⁰⁰ uczestnicy sesji wyruszyli autokarami na Zamek Czorsztyń. Tam dr hab. Janusz Miczyński omówił temat realizowany w rejonie Zbiornika Czorsztyńskiego, „Badania mikroklimatu obiektów zabytkowych” (Fot. 3) i oprowadził gości po punktach z zamontowaną na murach zamku aparaturą pomiarową. Na tarasie zamkowym, skąd był dobry widok na zbiornik, dr Roman Soja wygłosił bardzo interesujący referat „Zagadnienia hydrologiczne Pienin”, wywołując ogólną dyskusję na temat zmian hydrologicznych i klimatycznych, spowodowanych budową miejscowych zbiorników zaporowych.

Następnym punktem programu było opisanie przez mgr Tomasza Zaleskiego z Katedry Gleboznawstwa AR w Krakowie profilu glebowego rędziny pod Długą Grapą przy szosie Krośnica–Sromowce Wyżne.

Po tej prezentacji część naukowa sesji miała być zakończona i dalej przewidziano wycieczkę po Parku i spływ Dunajcem. Niestety, pomimo

Fot. 3. Referat dr hab. Janusza Miczyńskiego „Badanie mikroklimatu obiektów zabytkowych” na Zamku Czorsztyń (fot. K. Karwowski).

Lecture given by dr hab. Janusz Miczyński “Researches on the microclimate of historical monuments” (photo K. Karwowski).

pięknej pogody, szlaki turystyczne w Parku były rozmiękczone przez kilkudniowe deszcze, toteż program musiał ulec zmianie. Utworzono trzy grupy, z których każda wybrała inny program. Pierwsza grupa wybrała wycieczkę botaniczną, prowadzoną przez prof. Kazimierza Zarzyckiego, druga grupa zadeklarowała udział w spływie, a trzecia – zwiedzanie wnętrza zapory w Niedzicy.

Na początku wycieczki botanicznej prof. dr hab. Teresa Mrozińska-Broda z Zakładu Botaniki WSP w Kielcach przedstawiła stan badań nad glonami Pienin. Później obserwowano efekty działalności bobrów, które kilka lat temu wprowadziły się w rejon starorzecza Dunajca koło przystani w Sromowcach-Kątach. W drodze na młaki zauważono kwitnące okazy lilii bulwkowatej, dając pretekst do dyskusji nad czynną ochroną roślin na gruntach prywatnych. Następnie obejrzano młakę eutroficzną na Polanie „Za Stronią”.

Około 20-osobowa grupa zwiedzała z przewodnikiem przez dwie godziny wnętrza zapory

głównej w Niedzicy. Wszystkie grupy spotkały się na wspólnym obiedzie w „Sokolicy” w Krościenku n/D.

Na zakończenie IV Sesji Naukowej „Badania naukowe w Pieninach '99” pięciu autorów najlepszych posterów uhonorowano książkowymi nagrodami: Urszulę Litwin za poster „Przestrzenne uwarunkowania rozwoju Szczawnicy”, Różę Kaźmierczakową i współautorów za poster „Przemiany zbiorowisk łąkowych i polnych Pienińskiego Parku Narodowego w latach 1968–1998”, Barbarę Niedzielską i współautorów za poster „Najstarsze sosny (*Pinus sylvestris* L.) na Sokolicy w Pienińskim Parku Narodowym”, Andrzeja Kędziorskiego i współautorów za poster „Kondycja biologiczna pienińskiej populacji niepylaka apollo w świetle dotychczasowych badań fizjologicznych i biochemicznych” oraz Małgorzatę Kłonowską-Olejnik i współautorów za poster „Zgrupowania jętek (*Ephemeroptera*) w potokach Pienińskiego Parku Narodowego”.

